

ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳುವಳಿ (೧೯೪೨ ಅಗಸ್ಟ್ ೦೮)

(ಚಲೇ ಜಾವ ಚಳುವಳಿ) (ಭಾರತ ಬಿಟ್ಟು ತೋಲಗಿ)

1. ಪೀಠಿಕೆ
2. ಕಾರಣಗಳು
3. ಚಳುವಳಿಯ ರೂಪರೇಷೆಗಳು.
4. ಘಟನೆಗಳು
5. ಚಳುವಳಿಯ ದಮನ
6. ಚಳುವಳಿಯ ದಮನಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು.
7. ಉಪಸಂವಾರ

ಪೀಠಿಕೆ

ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳುವಳಿಯು ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಘಟನೆಯಾಗಿದೆ.

ಕಾರಣಗಳು

೧.) ಎರಡನೇಯ ಜಾಗತಿಕ ಮಹಾಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರವು "ಜರ್ಮನಿ ವಿರುದ್ಧ ಬಾರತವು ಯುದ್ಧ ಹೂಡಿದೆ" ಎಂದು ಭಾರತಿಯ ಸಂಸತ್ತಿನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಘೋಷಿಸಿತು.

೨.) ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗ್ ನ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯ ಕೂಗಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಪೋಷಿಸಿ ಬೆಳೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

೩.) ಕ್ರಿಷ್ಣ ನೇತೃತ್ವದ ಆಯೋಗವು ಭಾರತೀಯರ ಆಶೋತ್ತರಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿತ್ತು.

೪.) ಸುಭಾಷ ಚಂದ್ರ ಬೋಸ್ ರವರು ಎರಡನೇಯ ಜಾಗತಿಕ ಮಹಾಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸರೆಯಾದ ಸೈನಿಕರನ್ನೂಳಗೊಂಡ "ಅಜಾದ್ ಹಿಂದ್ ಫೌಜ್" ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು.

೫.) ಚೀನಾ ಸರಕಾರವು ಚಿಯಾಂಗ್ ಕೈಷೇರ್ ಬೇಟಿಯಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಗೆ ಒತ್ತಡ ತಂದಿದ್ದರು.

೬.) ಅಮೇರಿಕಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ರೂಜವಲ್ಡರು ಭಾರತೀಯರ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯ ಬಯಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಹಾನುಭೂತಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದರು.

೭.) ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಾ ಸರಕಾರವೂ ಕೂಡ ಭಾರತದ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯಕ್ಕೆ ಬೇಂಬಲ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿತ್ತು.

೮.) ರಷ್ಯ ಸರಕಾರವೂ ಕೂಡ ಭಾರತದ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯಕ್ಕೆ ಬೇಂಬಲ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿತ್ತು

ಸಾಕಷ್ಟು ಆಂತರಿಕ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯ ಬೆಂಬಲ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿರು ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಮತ್ತು ನೆಹರು ರವರು ತಡವಾದರೆ ಮುಳುವಾಗಬಹುದೆಂದು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿಸಲು ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಅಂತಿಮ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಮುಂದಾದರು.

ಚಳುವಳಿಯ ರೂಪರೇಷೆಗಳು.

೧೯೪೨ ಅಗಸ್ಟ್ ೦೮ ರಂದು ಮುಂಬೈಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸನ ಸಭೆ ಕರೆದು ಚರ್ಚಿಸಿತು. ೧೯೪೨ ಅಗಸ್ಟ್ ೦೮ ರಂದು ಜವಹರಲಾಲ ನೆಹರು ರವರು "ಭಾರತ ಬಿಟ್ಟು ತೋಲಗಿ" ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದರು. ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧೀಜಿಯವರು "ಮಾಡು ಇಲ್ಲವೆ ಮಡಿ" ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿ ಅಂತಿಮ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಕರೆ ನೀಡಿದರು. ೧.) ರೈತರು

ಭೂಕಂದಾಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಾರದು. ಕಂದಾಯ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಲು ಬಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಬಹುದು ಪೊಲೀಸ ಅಥವಾ

ಸೈನ್ಯದಂತಹ ಶಕ್ತಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿದರೆ ಊರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಾಡನ್ನು ಸೇರಬೇಕು ೨.)

ರೈತರು ಆಹಾರವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ದನ-ಕರಗಳನ್ನು ಮಾರ ಮಾಡಬಾರದು.

೩.) ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರದ ಕಾಗದದ ಹಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬಾರದು.

೪.) ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪಂಚಾಯತ್‌ನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವುದು.

೫.) ಸಂಪರ್ಕ ಸಾದನೆಗಳಾದ ರಸ್ತೆ-ರೈಲ್ವೆ-ತಂತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಾಶಮಾಡಬೇಕು.

ಘಟನೆಗಳು

೧.) ದೇಶದತುಂಬೆಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಛೇರಿಗಳ ಮುಂದೆ ಹರತಾಳ-ಪಿಕೆಟಿಂಗ್ ನಡೆದವು ೨.) ರೈತರು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲಿಲ್ಲ.

೩.) ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಾಲಾ-ಕಾಲೇಜನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿದರು

೪.) ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗದೆ ರಜೆ ಹಾಕಿದರು.

೫.) ಜನ ಬೀದಿಗಳಿಗಿಳಿದರು. ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಬಂಧ ಮಾಡಿದರು, ರೈಲ್ವೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ಥಗಿತವಾಯಿತು. ತಂತಿಗಳನ್ನು

ಕತ್ತರಿಸಲಾಯಿತು. ನೆಹರುರವರ ಡಿಸ್ಕವರಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಪ್ರಕಾರ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕೃತ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ೨೫೦

ರೈಲ್ವೇ ನಿಲ್ದಾಣಗಳು, ೫೦೦ ಅಂಚೆಕಛೇರಿಗಳು, ೧೫೦ ಪೊಲೀಸರಾಣಿಗಳನ್ನು, ೩೦೦ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಧ್ವಂಸಗೊಂಡವು

೬.) ಅನೇಕ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಛೇರಿಗಳ ಮೇಲೆ ತ್ರಿವರ್ಣದ್ವಜವನ್ನು ಹಾರಿಸಲಾಯಿತು

೭.) ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಯ ಪಂಚಾಯತ್ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು.

ಚಳುವಳಿಯ ದಮನ

೧.) ಚಳುವಳಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಏಂಟು ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸನ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಮುಖ ನಾಯಕರಾದ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀ, ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು, ವಲ್ಲಭ್ ಬಾಯಿ ಪಟೇಲ್, ಸಿ.ಆರ್.ದಾಸ್, ಎಮ್.ಆರ್.ಜಯಕರ್, ಇನ್ನೂ ಮುಂತಾದ ನಾಯಕರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ಸರೆಮನೆಗೆ ಹಾಕಿದರು.

೨.) ನೆಹರು ರವರ ಡಿಸ್ಕವರಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಪ್ರಕಾರ ೨,೮೫,೦೦೦ ಜನರನ್ನು ಬಂಧಿಸಲಾಯಿತು. ೧೦,೦೦೦ ಜನ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಗುಂಡಿಗೆ ಬಲಿಯಾದರು.

೩.) ಹರತಾಳ ಮತ್ತು ಬಹಿಷ್ಕರ, ಪಿಕೆಟಿಂಗ್ ಗಳನ್ನು ಪೊಲೀಸ ಮತ್ತು ಸೈನ್ಯದಿಂದ ಹತ್ತಿಕ್ಕಲಾಯಿತು.

ಚಳುವಳಿಯ ವಿಫಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು

೧.) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸನ ಪ್ರಮುಖ ನಾಯಕರೆಲ್ಲರನ್ನು ಬಂಧಿಸಲಾಯಿತು.

೨.) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸನ ಎರಡನೇಯ ದರ್ಜೆಯ ನಾಯಕರ ಕೊರತೆ.

೩.) ಪೂರ್ವಯೋಜನೆ, ಪೂರ್ವ ತಯಾರಿಲ್ಲದೆಯೇ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು

೪.) ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗ್ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿ, ಬ್ರಿಟಿಷ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹಕರಿಸಿದ್ದು

೫.) ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗ್ "ನೇರ ಕಾರ್ಯಚರಣೆ" ಘೋಷಿಸಿದ್ದರಿಂದ ದೇಶದ್ಯಾಂತ ಕೋಮು ಗಲಭೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ್ದರಿಂದ